

ANĐELI U KOROTI

IVAN HERCEG

SADRŽAJ

JEDNO DRUGOM NEVIDLJIVI	1
<i>Čim stigli smo na otok snova</i>	2
<i>U uvali gdje morski konjici i sirene</i>	3
<i>Tvoja je druga domovina Kuba</i>	4
<i>Dok sjedili smo za kamenim stolom</i>	5
<i>Na brodu što krenuo je iz puste luke</i>	6
<i>Pod palmom, dok mirno čekali smo kraj dana</i>	7
<i>Svaki put kad noću ustaneš</i>	8
<i>Predjutro, skrivajući se od zvijezda stražarica</i>	9
<i>Oko nas na krevetu bile su rasute naranče</i>	10
<i>Plima nam je noćas potopila kuću</i>	11
<i>Jedne noći, kad ponovo si shvatila</i>	12
<i>Ponekad dolazila si posve blizu mora</i>	13
<i>Svaku noć puštaš me da odem</i>	14
<i>Više nikad ne smijemo u more</i>	15
<i>Kad jedne večeri, za ljetnog pljuska</i>	16
 GLAS IZ VODE	 17
Platinsta djevojka	18

Žena sa staklenimn trubuhom	19
Djevojčica od plavih kapljica	22
 IZGRIŽENE PAHULJE	 23
<i>Snijeg nas je te večeri zapljuskivao u valovima</i>	24
<i>U kuhinji, na mjestu gdje je inače stol</i>	25
<i>U tebi mjesečari dijete</i>	26
<i>Ležeći na podu, kao na nebu</i>	27
<i>Pipo gleda utičnicu</i>	28
<i>Došao sam na ljubičastom oblaku</i>	29
<i>Presvuci se zauvijek u djevojčicu</i>	30
<i>Ovo je moje "Laku noć"</i>	31
<i>Sad znam kako napuniti prostor oko sebe</i>	32
<i>Ostala si na nepomičnim valovima</i>	33
<i>Svake snježne noći</i>	34
 SAVRŠEN LABIRINT	 36
Duhovi iz zlatne omče	37
Proročka kućica	39
Kristalni vulkani	40
Savršen labirint	42

O autoru	44
Impresum	45

JEDNO DRUGOM NEVIDLJIVI

*Sanjario joj je na uho
o anđelima kako se pare
na vodi dok je
bog bez istrage priznavao
privremenu bezumnost
kad se ono pojavio pred ljudima
na izmaku
strpljenja*
Barry Callaghan, Rosa

* * *

Čim stigli smo na otok snova,
mršava starica plavih očiju,
koja cijeloga života, rano ujutro,
najprije dugo gleda more,
darovala nam je kristalnu školjku.

U njoj, rekla je, najljepša je kap
- zvana Nevidljivo oko.
Ono čuva sve mlade ljubavnike
od dubokih oceanskih brazda,
duhova, vještica i ljudi.

Jedne daleke večeri u našu ću kolibu
donijeti vjetrovito pahuljasto more,
cijelu je bezimenu noć
cijediti u tvoj sramežljivi pupak
i milovati školjku - kao da te nema.

* * *

U uvali gdje morski konjici i sirene
ponekad noću izlaze u šetnju
stanovali smo pod starim maslinovim stablom,
stisnuti na ležaljci od grube trstike.

Tada, dok još bili bi podalje od nas,
grizao bih te po ramenima
i šaputao da želim ti skinuti
grudnjak od sitno prosijanog pijeska:
da ljeskaš se na mjesečini,
lijepa poput ribe iz egzotičnih mora.

Što smo ih jasnije vidjeli,
već izbliza promatrali njihov ples
prije no što produže kamenom stazom
do obližnjih polja i vinograda,
to su nam tijela postajala prozirnija,
kao da ponovo se stvara svijet.

U uvali gdje morski konjici i sirene
uživaju u mladoj pšenici i vinu
zauvijek ćemo spavati pod maslinom,
na ležaju od kamenčića i rastaljene soli.

* * *

Tvoja je druga domovina Kuba
i haljina od sušene lavande i lovora
leprša ti kao ljubavničke plahte
obješene uz kuću kraj mora.

Ako ikad pošalješ mi razglednice
iz mjesta gdje nikad nisi bila,
na njima sigurno će pisati:
"Ovdje je lijepo, ali nekako čudno.
Stijenje hoda morem i govori,
ribe grade kućice od pijeska,
a ja, kao vila, svake večeri
promatram roj zlatnih dupina.
Razumijem svaku riječ njihove pjesme
i sutra ću bez straha
zaroniti u veliku plavu kadu."

Moja je druga domovina Antares
i ondje ću se, na frekvenciji ludila,
urušiti u mrijestilište plaveti,
što samo podsjeća na tvoju kupku.

* * *

Dok sjedili smo za kamenim stolom
na pješčanoj plaži posutoj bobicama grožđa,
vrludava pogleda zaneseno si objašnjavala
da pod vodenim se pokrivačem
katkad čuje tiha glazba.

U nevidljivu orkestru, odjeveni u more,
sviraju mlade djevojke i dječaci
koji tek trebaju izgubiti nevinost.
Oni, sigurna si, nikad ne spavaju:
čuvaju pale anđele, nesretne sirene
i blago što s noćnog im je neba
poslao savršeni Čovjek od šibica.

S prozora kuće od školjki i oblutaka
zato mu svako jutro mašeš,
s njima piješ kavu i ćaskaš,
kao sa susjedom koju si sanjala.
Grudi ti se smiju već preplanuloj zori,
a bokovi pod maramom od sušena cvijeća
skrivaju neukrotivu ponornicu.

Na rubu najviše stijene na obali,
dok ribari s mrežama na ramenima
pospano koračaju prema pučini,
svakoga jutra stojim kao kip:
čuvam tebe i pod valovima mrtve gradove.

* * *

Na brodu što krenuo je iz puste luke
dugo čekao sam te na pramcu.
Znao sam da tajno si se ukrcala
i da želiš u obećanu koloniju,
gdje čekaju te sluge i kuća kraj stare smokve.

Dok prilazila si mi skliskom palubom,
nad glavom kružili su ti mladi galebovi
i načas mi se učinilo da lebdiš s njima.
U bijeloj haljini, zbunjena kao djevojčica,
opet bila si daleka i nedodirljiva.

Tren poslije poljubio sam te u obraz,
a ti si, iznenadivši se, tiho izustila:
"Ja sam usamljena riba lastavica,
neodlučna koju plavet odabrati.
Ja sam usamljena, usamljena..."

Na brodu što isplovio je bez posade
ostali smo sjediti na pramcu.
Znali smo da moru nema kraja
i da nikad nećemo stići u zemlju
u kojoj ponovo bismo bili zaljubljeni.

* * *

Pod palmom, dok mirno čekali smo kraj dana,
kojemu su se već ocrtavali masni podočnjaci,
točno jedno stoljeće otkako smo prestali spavati,
hrapava si glasa rekla da mogla bi mi biti žena.

Iznenaden, iste večeri donio sam ti pijesak,
borove iglice i češere natopljene morem,
a ti si ih svečanim pokretima golog tijela
preslikala na veliki bijeli krevet.

Zatim sklopila si oči, tiho me zamolivši
da probudim te točno za stotinu godina,
kad o nama, s ušima punim plavog vina,
ispovjede se čuvarice otočnih tajni.

Zbunjen, legao sam kraj tebe na postelju,
u akvarij s virom od meda i maslinova ulja
koji će nas, kao brata i sestru, uvući duboko,
duboko – među spužve, kornjače i travu.

* * *

Svaki put kad noću ustaneš,
nježno uzmeš me za ruku
i pođeš prema otvorenom moru.
Između stijena i kaktusa od soli,
što stalno izranjaju na drugome mjestu,
hodamo razodjeveni, kao na hodočašću.

Dovoljno daleko od kopna i ljudi,
gdje u krilima otkriva se sloboda vode,
potpuno nesvjesna svega oko sebe,
govoriš o ljubavniku iz legende
koji, nepogrešivo, najkraće noći u godini
dolazi po djevojku bez imena.

U tišini otkriva joj tajnu pisma
koje prije početka ovoga svijeta
sastavio je tajnoviti crni lađar:
"Valovi mogu i sanjati, i maštati, i lagati,
ali s kopna nas uvijek pozdravljaju
cvjetovi sa stabljika smrtnih agava."

Dovoljno daleko od kopna i ljudi,
gdje zlatne ribe pažljivo oblikuju sunce,
ljubim te trepavicama u uho
i šapućem o ljepotici iz priča
koja najkraće noći u godini
postaje žena ćudljiva nebeskog svodnika.

* * *

Predjutro, skrivajući se od zvijezda stražarica,
iskrali smo se iz kućice na hridi,
preplivali uski mliječni zaljev
i izišli na pustu rivu grada
koji nam se tada učinio potpuno nepoznatim.

Šetali smo u tišini, a onda spazili kako nam,
iz onog dijela gdje inače se vežu jedrenjaci,
ususret idu žena i djevojčica.
Približivši nam se na korak-dva,
staklene ljepote kao sa slika starih majstora,
vidjeli smo da u košari nose smotuljke lavande.
Bez riječi, nakratko zastavši,
zajedno su uzele nekoliko zelenih gomilica,
osmjehnule se i pružile mi ih
te nastavile prema mjestu gdje nas je donijela struja.

Nismo se okretali sve do kraja šetnice,
ali smo slutili da već su valovi.
U tih zadnjih nekoliko koraka,
prije ponovnog ulaska u tamnozelenu smolu,
glavom mi je prošao savjet starih mještana
da lavendula se mora primiti od lijepe žene
i u dom nositi u ruci, kao ruže ili školjke:
ona onda raste, zvoni i pjeva,
cijelu ti kuću ispuni morem i anđelima.

* * *

Oko nas na krevetu bile su rasute naranče
što predvečer ih je, s kratkom porukom,
donio šutljivi dječak iz susjednog ribarskog mjesta.
U polumraku ta mala sunca zavukla su ti se
u kosu, pod pazuhe, stisnule među bedra.
Izgledala si kao indijsko božanstvo
i uopće se nisi micala, govorila, ni disala.

Na dnu mora lijes od stakla, obrubljen koraljima.
Unutra si nijema sjena što sebi se priklanja,
Čitao sam naglas, a zavjese istkane od morske trave
na stotinama prozorčića naše kuće,
kao dobri duhovi, kao školjke s krilima,
zaljubljeno lebdjele su u tvojim nevidljivim očima
i pretvarale se u valove ljubičaste vrtoglavice.

Oko mene na krevetu rasut je svemir,
nema dječaka, ni tebe, ni poruke.
Okomica svjetla od rta do oblaka.
Poput jedra polegla uz vjetar.
U njezinu trbuhu narast će dijete,
plaćem razbiti prozore i razbacati naranče
- daleko, daleko gdje sve je nestvarna paučina.

* * *

Plima nam je noćas potopila kuću:
na snenoj pjeskovitoj vodi,
kad razodjenuo sam te kao otac kćer
- da zaljube se i sabljarke i mladi morski psi,
zaplivala je tvoja spavaćica od tratinčica
i jastuci punjeni rascvjetalim maslačcima.

Na trenutak pustio sam te da mirno ležiš,
potpuno stopljena s bjelinom ležaja,
a onda ti poljubio pupak, koljeno i rame.
Kad si mi spustila ruke na glavu,
već zaronio sam u tebe i pokrenuo vir
što vrtio nas je u svim smjerovima,
pršteći kroz prozore kao poludjeli gejzir.

Plima nas je noćas potopila zauvijek:
u pjeskovitoj vodi ostali smo začuđeni,
kao šutljivi čarobnjak i plaha nimfa,
spomenici neke zaboravljene umjetnosti,
davne civilizacije u kojoj smo se upoznali.

* * *

Jedne noći, kad ponovo si shvatila
da od njegove ti blizine drhture usne,
u njihovim zarezima oslobađaju se
bojažljiva mora za put oko svemira,
jednostavno si odlučila pobjeći.

Istodobno si možda, gazeći preko bonace,
poželjela biti u svima onima
što spavale su mi na trbuhu,
kao ribe zalutale u staklo akvarija,
ili samo u onoj s naivnim dječaćkim prstima.
Tko zna, dugo stanovala si na obali
i valovi su ti sigurno ukrali pamćenje.

Iza tebe ostala je špilja prepuna slika
i malo jezero u kojem rađala si anđele.
Oni prepolovili su nebo u blizance,
bestežinski prostor u kojem sam čekao.
Tko zna, možda u njemu mogli smo otkriti
sve što znaju šišmiši kad izlete u svjetlost.

Jedne noći, kad samo si naslutila
da zbog moje bi ti blizine mogle nestati grudi,
u slatkim ranicama na tijelu
izrasti šumsko voće i bršljan,
jednostavno si odlučila pobjeći.

* * *

Ponekad dolazila si posve blizu mora,
na mjesto gdje veliki plavi kontinent
zove samo ljubavnike, djevice i duhove.
U rukama spuštenima uz golo tijelo,
pobijeljelo od hladnoće i guste soli,
grčevito stiskala si dva mala limuna.

Potpuno mirna, tako stajala si satima,
sve dok iz tebe, najprije,
nisu počele nicati zelene grančice,
a zatim i neobični plodovi
za koje su se otimali valovi i oblaci.
No, jednom okrenula si se prema kopnu
i više te nikad nitko nije vidio.

Ponekad dođem posve blizu mora,
na mjesto gdje uvijek si bila.
U jednoj ruci, stisnuto uz golo tijelo,
držim staro izgrebano veslo,
a drugom mahnito mašem prema pučini,
utvarajući si da negdje si tamo – sama.

* * *

Svaku noć puštaš me da odem,
da skrivam se po stijenu i u špiljama,
poput brodolomca što boji se okusa mora,
i gledam u daljinu gdje nema ničeg,
kao ni u meni, kao ni u tebi.

A kad se vratim, više te nema
i kuća nam je prazni stakleni oblak
u koji zalijeću se samotni galebovi.
Nevidljiva, povremeno mi samo
oguliš naranču za doručak
i plaho ugrizeš me za jezik.

Svaku noć puštaš me da nestanem,
da skrivam se iza suhozida,
poput svemirca što boji se ljudi,
i gledam šupljikavo mliječno nebo,
što prelijeva se u nama bez prestanka.

* * *

Više nikad ne smijemo u more,
ne dodirujemo se mislima i ne čudimo riječima.
Na obali je zid od ptica
koje nikad neće prestati letjeti.

Svaki put kad ujutro otvorimo oči,
uvis skočit će sve ribe, propupati svi obluci
i oblikovati šareni spiralni labirint
u kojem ćemo, cijeli dan, tražiti jedno drugo.
U ustima će nam biti morski ježevi,
u trbusima pijesak i sušeni mak.

Više nikad ne smijemo u more,
ne volimo se i rastužit ćemo morske medvjedice.
Na obali je zid od bijelih jedara
s brodova koji će prazni zauvijek lutati.

Svaki put kad navečer zatvorimo oči,
s neba spustit će se zlatni kitovi
i izdubiti veliki stakleni zdenac
u kojem ćemo, cijelu noć, tražiti jedno drugo.
U ustima će nam biti otrovne alge,
u trbusima hobotnice s krakovima izvan svemira.

* * *

Kad jedne večeri, za ljetnog pljusk,
ugledaš me kako u nedalekom plićaku
kupam kraljicu vila iz svih svjetova,
po njoj razmazujem kapi slane i slatke vode,
sa sebe strgnut ćeš plavu haljinu
i baciti je u more da se utopi.
Trenutak zatim zakoračit ćeš hrabro,
kao da i sama želiš postati val,
a onda stati i, gola, zauvijek ušutjeti.

Kao da nikada se nismo upoznali,
vratit ćemo se u kuću između dva bora
i živjeti zajedno, jedno drugom nevidljivi,
poput uličnih svjetiljki danju
u nekom dalekom nepostojećem gradu.

Na trbuhu će ti izrasti koralji,
a u njima blistati mrvice kišnice
kojom sam te za oluja uvijek pokrivao.
Zračna križanja u tvome pogledu
nikada nitko neće ni pokušati shvatiti:
ostat ćeš ključaonica bez ključa,
lijepa i otmjena kao gejša
s mističnih japanskih dvora.

Kao da nikada se nismo upoznali,
otići ćemo zajedno, jedno drugom nevidljivi,
poput slučajnih šutljivih suputnika,
u neki daleki nepostojeći grad.

GLAS IZ VODE

Vječna Žena uzdahnula je! Čula ju je sva zemlja.

William Blake, Pjesma slobode

PLATINASTA DJEVOJKA

Davno, dok još bio je svijet,
htjela si izići iz svog noćnog doma
i gola koračati oko začaranih svjetiljki,
licem prema nepoznatom nebu.
Rekla si: "Zovu me izgorjele pahulje!
One su komadići nestalih oblaka
za kojima sam plakala kao djevojčica".

Tvoj nemir bio je čuđenje
i oceanska te tuga činila
nadrealnom, nemogućom djevicom.

Davno, dok još nastajala je
fotografija stvaranja, drugi dan,
noću bila si fatalna groupie
za sva bića u meni,
voljela me kao glas iz vode,
trag ledene maske na suhozidu.

Tvoj strah bio je disanje
i u ekstazi odsutno si ponavljala:
"Oslobodi me, oslobodi me"...

Davno, dok još nije postojao ni prostor,
moj duh bio je ljubičasti bajkoviti snijeg
i nije znao hoćeš li se roditi
i postati platinasta djevojka
- ili anđeo u koroti.

ŽENA SA STAKLENIM TRBUHOM

Danas moraš biti daleko,
moraš biti tužna,
obavezno zaspati sama,
zgrčena kao fetus.
Moraš piti viski, lomiti CD-e,
gola moraš paliti knjige,
kao u dobro opremljenoj ludnici.

Sutra moraš biti nježna,
moraš biti lijepa,
svakako zadovoljiti
prijatelja koji te obožava.
Moraš pozdraviti poštara,
na nebu gledati pustinju,
u beskrajnoj čistoći šutjeti,
kao da si nestala.

Preksutra moraš u grad,
moraš malo lutati,
smijati se i baciti opušak
u kiosk s novinama.
Moraš sjesti nasred trga,
moraš raširiti noge,
pred zbunjenim šetačima
pojesti naranču,
za djecu oblizati prste.

Za tjedan dana moraš se
skijati u bolesnim Alpama,
kući sretna dovući yetija,
na leđima crveni iglu.
Moraš pustiti, pristati da
maltretiraju te prvi susjedi,

uhvate i izlože pred zgradom,
kao čudo, vješticu s Biblijom,
trudnicu sa staklenim trbuhom.

Za mjesec dana moraš se
ponovo roditi na dnu oceana,
u mračni mjehur kliznuti
kao nož, krvavi anđeo.
Moraš ostati zarobljena u pijesku
barem jednu riblju noć,
dok ti otac i majka
ne navuku ronilačka odijela,
dođu po tebe i odvedu te kući.

Za godinu dana moraš se
konačno odjenuti i izići kroz zidove,
prstima po sjećanju nacrtati autoakt
i obožavati ga kao fetiš.
Moraš zaboraviti, sakriti dijete u sebi,
zaplakati svaki put
kad netko te poljubi u pupak.
Netko tko vidi stvari između zvijezda
i zna koji je sutra dan.

Za deset godina moraš
posjetiti astrologe i čarobnjake,
umorno sama, u letećoj stolici,
sa skorenim mlijekom pod košuljom.
Moraš im priznati sve:
kako more nam je noću
lizalo nožne prste, a joint bio
od stakla, razmrvljene šminke
i pramenova Gundulićeve kose.

Za sto godina Bog će
rastopiti tvoju čokoladnu dušu
i njome premazati nevidljivi svemir.

Morat ćeš se rastati
sa svakim svojim atomom,
i opet biti daleko, i lutati,
iznad tijela koja traže lica,
iznad snijega što pada u more,
iznad mene koji čuvam
ravnotežu tišine i svih demoni.

DJEVOJČICA OD PLAVIH KAPLJICA

Prvi su joj glas prigušile
podvodne struje i stijenje,
a ljepljivu sluz posteljice,
kao manu za zamrle duše,
besciljno počele raznositi
kornjače bijele kao snijeg.

Znam, znam da bila je djevojčica,
ljepša od svega,
kao kad uđeš u mračnu sobu
i samo se onesvijestiš,
i da veslala je na obalu otoka,
od plavih kapljica,
i da nema sjećanja,
i da je voda, i snijeg, i led.

IZGRIŽENE PAHULJE

*u snijegu nas bog još jasnije vidi
snijeg pada tek kada se njemu pomrači vid
bog snijegom liječi svoj neizlječiv strah.*
Delimir Rešicki, Krakow, Kazimierz

* * *

Snijeg nas je te večeri zapljuskivao u valovima:
sipki kristali i praznina između zgrada
u tvojim su se hodajućim rukavicama
pretvarali u toplinu kojom si možda mogla
odlediti jezero u mom srednjem uhu.

Ni tada ništa nismo obećali jedno drugome.
Osim blizine.

Kad predjutro si se zagledala kroz prozor,
Mjesec ti se ukazao kao velika snježna gruda,
Čvrsta i samodopadna, i nije znao da
više ga nema, da popila si ga u čaju s rumom,
kao tabletu za svoju umjetnu noć.

Ni tada ništa nisi htjela reći.
Osim da se bojiš.

Na praznim balkonima vjeverice su još dugo,
poput duhova, tražile lješnjake i bademe,
a ti si ih gledala u spavaćici od zelene šume.
Suznih očiju napokon si otvorila vrata
i pustila ih da nasele se u tebe,
kao djeca koju ćeš roditi.

Ni tada ništa nisam pokušao učiniti.
Osim što sam te bez dodira pokrio.

* * *

U kuhinji, na mjestu gdje je inače stol,
jedne je noći izrasla mlada breza.
Najprije smo je zalijevali
i ljubili joj lišće svaki posebno,
misleći da ono drugo za nju uopće ne zna,
a poslije joj zajedno čitali bajke,
često dočekivali i jutro utroje.
Zatim smo se vraćali
u malu spavaću sobu
u kojoj si od daske za peglanje,
s nehajno odbačenim crnim gaćicama,
čarapom s rogatim sobom, ili Snoopyjem,
svaki dan gradila novi zavodnički totem.
Nisam mogao spavati, kao ni ti,
naš pakao je drvo koje raste,
žili se kao krv između nogu.
Iz kuhinje, dok čula se smrt pahulja,
dopirala je pjesma:
"Zmi-jo-ko-sa sam i li-je-pa,
u oku mi Al-gol žmir-ka,
a kad se pro-bu-dim iz sna,
lju-bi me pse-ća nju-ška".

* * *

U tebi mjesečari dijete
i fotografira tišinu i mrak.
Kad zakoračiš *u noć*
pogodnu za krik,
te će slike biti vidljive
na obali obližnjeg jezera.

U haljini od pahulja,
nijema ćeš obilaziti plaže,
zbunjenim voajerima
dijeliti čokoladu i smijeh.
A kad iz blijeda ti tijela,
kao usne Leuthe,
izrastu cvjetovi od vode i krvi,
shvatit će zašto si bezimena.

U zapečaćenom igluu
iz sebe ćeš u trudovima
tiho istisnuti život
i spavati, spavati sa mnom
dok nas snijeg ne izbriše.

* * *

Ležeći na podu, kao na nebu,
plesala si trbuhom i bokovima,
a dim jointa razlijevao se po tebi
poput Levijatana od srebra i vatre,
i činilo se da to je stvarno nestajanje,
što može se vidjeti samo jednom,
kad anđeli gube svoj spol
– i polude u nevidljivim tijelima.

Ležeći na nebu, kao u tebi,
između crnih i bijelih pauka,
trzao sam se od straha,
kao kad žena ženi ponudi usne
i kaže: "Mogle bismo zamijeniti srca
i lutati, lutati".
To moglo bi biti stvarno nestajanje.

* * *

Pipo gleda utičnicu,
ja brzu cestu kraj zgrade,
ti svoje blijede ruke.
Svatko na svojoj strani svijeta.
I čini se kao da smo
na svjetioniku usred mora.
Pred nama je samo uski prolaz
za koji ne znamo kamo vodi:
gore, dolje, lijevo, desno –
ili u nas same.
Ti se bojiš pera, kišobrana i kuće,
a ja djeda, šume i zida.
Pipo će jednog dana biti čovjek.
A što ćemo biti mi?

* * *

Došao sam na ljubičastom oblaku,
misleći da to je jednostavan let,
da proći ću kroz tvoje zidove od igračaka
i nastaniti se u te kao duh.

A ti, ti već lebdjela si u prugastoj pidžami,
gola lutala na mojim dlanovima,
nestajala iza zime, iza Boga, iza sebe.

I nisam znao jesi li od mladih maslačaka,
ili snijega, nisam znao tko si zapravo
dok razmjenjivali smo zadnje rečenice,
kao ni kad smo izgovarali prve.

A sad, sad si priča, glazba, šetnja,
i daleka Francuska, njezin nevidljivi fjord
u dubokom zaleđenom mraku.

* * *

Presvuci se zauvijek u djevojčicu
u kabini za isprobavanje života,
ogrni se plaštom izgubljene kćeri
i vrati u sebe, u mrežu koja opisuje
savršene krugove potopa
u kojem će svi preživjeti,
ali nestati s lica zemlje.

Dat ću ti svoju drugu, vjerniju ruku
i hodati s tobom po smrznutoj vodi,
po snijegu što prodaje zadnje snove
samo da bi mogao još jednom pasti,
da bi mogao prekriti sve što je bilo,
i što će se dogoditi, u mislima,
u vezivnom tkivu beskraja i trenutka.

Kao da više nemam vremena,
počeo sam tražiti ožiljke
na svim danima, i jučer, i sutra.
A oni dobivaju značenje tek
kad zaboraviš čitati i pisati,
kad opet se rodiš kao čovjek
ili ustaneš iz mrtvih, a sve oko tebe
ostane isto, kao jučer i sutra.

Kao da više nemaš vremena,
počela si zapisivati poruke
o nama, i prekjučer, i preksutra.
Danas nisi ovdje, imaš dogovor
sa svojim ja, čekaš da ti se javi,
iz svjetla, iz mraka, iz visine, iz dubine
- iz utrobe u kojoj poživaju
svi zakoni, molitve i grijesi.

* * *

Ovo je moje "Laku noć",
tako ja tonem dolje,
ispod ljudi, kao kukac,
tako šapućem uspavanku
- za tebe, za svaki tvoj trzaj
u kojemu gutaš anđele
i na trenutak umireš.

Neću ti staviti ruku na trbuh,
ni na čelo - neću te poljubiti.
Tako hodočastim sebi,
bez sna, pokore i osвете,
i prepoznajem se u tebi
kao smrznuti svetac.
Ovo je moje "Laku noć".

* * *

Sad znam kako napuniti prostor oko sebe,
kako naslikati prizor dolaska i odlaska:
Na dnu desno – more, mirno, mjesečinasto,
lijevo – kopno, kameno i crno,
a na njemu žena s maramom na glavi,
podignutog palca, grudi i nosa.

Sad znam kakav je svijet navrh brda,
i iznad njega, i dalje od toga:
U zraku su raznobojni tragovi,
ferrariji praznih sjedala,
a ispod samo glave,
na trenutke bez tijela,
na trenutke šarene špekule.

Sad znam kako se susresti s tobom,
bez ijedne riječi i dodira, kako se potpisati:
“Vrisnimo, oslobodimo krv u tisuće epruveta,
da hlapi, da rastopi se sama u sebi.
Neka ostanu samo divlje oči.
Možemo mi bez svega.
Možemo mi – bez svega”.

* * *

Ostala si na nepomičnim valovima
i morat ćeš me pojesti:
samo tako možeš me sačuvati,
nevidljivog i bez težine,
na svojim svilenim plahtama
u kojima lutaš stanom i govoriš:
"Imam svoj dvorac, kraljicu i kralja,
imam svoje zlato, svoje gozbe,
imam svoje ljubavnike i pse za lov.
Ali tko sam ja? I tko si ti?"

Ostala si na ledenim valovima
i morat ćeš se izgristi,
iznutra pojesti obraze, i jezik,
nestati u bijesnom hodu
uskim hodnikom, slijepa i gluha,
kao da autom po gradu
bez razloga juriš za policijom,
kao da moliš u svojoj crkvi
pod stolom na kojemu plešu
- svi nerođeni anđeli.

* * *

Svake snježne noći,
u sobi u kojoj se iz svih kutova
izvijao *eho iz katedrale*,
u kućici na stoliću
cvrčalo mirišljivo ulje,
grizli smo hladan zrak
i od komadića kisika i dušika
s toliko pažnje oblikovali pahulje
na kojima ćemo se voljeti
kao da sutra cijela će zgrada
nestati na Tritonu ili Haronu.
Do jutra one su nas tiho pokrile
i više nismo bili goli,
više nismo bili.
Nismo.

Poslije uvijek sam pomišljao:
Jednog dana nekoj ću djevojci
od pahulja oblikovati čarape
u kojima će uvijek mirno spavati
kad ostanem bez ravnoteže i lud,
kad odem na neki drugi planet
ili na morsko dno
čuvati zlatne besramne sirene.

Svake snježne noći,
dok niz zidove se budu slijevale
moći Madredeusa,
činit će mi se da
svaka pahulja šapuće:
nismo, nismo, nismo...
Do jutra će me pokriti,
i oči, i sve što sam dotad vidio.

Svake snježne noći
na vratima će ti ostati navaljen
veliki teški kamen
i za tebe neće biti slobode
osim one tamne, na rubu,
koju oduvijek poznaješ.

Ne vidim te, ne vidim te.
Bože, ne vidim te.
Bože, nema te.

SAVRŠEN LABIRINT

DUHOVI IZ ZLATNE OMČE

S one, navodno svjetlije strane
i dalje iskušavam ruke krila.
Još je mnogo letača,
no ne znam koliko ljudi,
a koliko drugih bića.
Daleko su, ali kao da se
neprestano dodirujemo.

Prolaze me trnci
jer znam da sigurno ima duhova.
A oni donose vizije,
slinu s okusom algi,
grudi sa slatkim munch-mallowom,
trbuhe i koljena novorođenčadi,
žuto cvijeće i malo cimeta
za vječni obrok.

S one, navodno druge strane,
nakon slobodnog pada
kroz golemu zlatnu omču,
uvlačim se u prozirnu kuglu
i visim na žici
iznad blještava polisa.
U polutami ti mjehuri
izgledaju kao nježna sapunica,
naivne dječje glave.

Prolaze me trnci
jer znam da ima duhova.
A oni nikad ne spavaju:
buše rupe u vremenu,
kradu misli zvijezda vodilja,
ljubomorno mijenjaju svjetove

i onda ih gledaju
s nevidljivih balkona.

PROROČKA KUĆICA

Posjećuju me samo noću,
dok trnem, titram poput starca,
nesuvislo govoreći o svojoj
proročkoj kućici, euforiji i bijesu.
Iz zraka tada oslobađaju krv
i, usta punih svjetlucave ikre,
u inat kriče kao neizlječivi bolesnici.

Dolaze izdaleka, iz sfera u kojima
mrtve premazuju najčistijim medom
i na njima sade čuvarkuće.
Dolaze kako bi mi rekli
da riječi rat i smrt
nisu ni okrutne ni lude.
Samo podsjećaju na zemlju.

Uvijek se pojavljuju noću
i osvajački kruže oko mene
poput zjenica mramornoga snijega.
Do bezdana me zatim progone
crno-bijele fotografije krikova,
što mahnito se rastavljaju,
i sastavljaju, u glavi bez tijela.

KRISTALNI VULKANI

U dalekim zatvorenim vrtlozima,
okružene samo tužnom ljepotom,
kristalnim vulkanima
i bunarima inja,
stalnom izložbom očiju
smrznutih vilenjaka,
ni iz čega – nastaju vile.

Došljake bez krila,
sa srebrnim žilama na licima,
dočekuju u maglenim plaštevima,
puštaju im praglasove
shizofreničara, pjesnika, klaunova,
nude virus bjeline i kult kosti.

Vila što zovu je Song
isprekidanim glasom ponavlja:
"Snježno je kraljevstvo sve veće.
Uskoro će mi zatrpati usta
i postat ću nijema.
Kao sige."

Vila imenom View
žalobno govori:
"Paučina mi je u crijevima,
prsti slijepljeni u grude
i ne mogu stvarati.
Ispiši me cijelu.
Napiši kako umrijeti."

Lutajući među zaboravljenim santama,
sa šakom rahle zemlje u želucima,
plave sjene zamišljaju kako ponovno lete.

Bose su i stopala ostaju iza njih,
poput velikih neobičnih pahulja
koje istodobno rastu i nestaju,
u nebo, u sebe, u ništa.

SAVRŠEN LABIRINT

Bilo koje nebo iznad nas
uvijek je veliki ekran.
Iz njegovih kutova
vrebaju krvave zastave,
katkad izlete umjetničke grudi,
spolovila, ruke i stopala.
No, najčešće je zasljepljujuće bijel,
prepun sitnih kukaca.
Svi oko mene tada hodaju žmireći.
U meni samo lijepi se snijeg.

Duboko pod površinom,
njezinim beskonačnim hodnicima,
lutaju preljubnice,
žene jabučastih stražnjica.
Strogi su im čuvari eunusi
koji nikad nisu vidjeli
golemi prostor iznad tla
i nikad neće shvatiti riječi:
Bio je svašta čovjek s otoka
vampir neće snijeg
u nekoliko navrata čak i bog...
Njih gore izgovaraju svi
s prozirnim kuglama
na tankim krhkim vratovima.
U meni samo zbunjeni snjegovići.

Bilo koje nebo iznad nas
uvijek je veliki ekran.
Bića sazdana od malih crnih rupa,
bez srca, sluha i mirisa,
u njemu programiraju prošlost.
Za one većim dijelom

izgrađene od snova
piše se "Savršen labirint".
U meni samo ledena crvotočina.

Ivan Herceg

Rođen 1970. u Krapini. Pjesnik, prozaik i urednik. Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu diplomirao je hrvatski jezik i književnost. Živi u Zagrebu i radi kao redaktor u Jutarnjem listu. Izvršni je urednik u časopisu Poezija, urednik u Biblioteci Poezije i suorganizator festivala Stih u regiji (SUR). Uvršten je u preglede, panorame i antologije suvremenoga hrvatskog pjesništva. Pjesme su mu prevedene na poljski, mađarski, makedonski, slovenski, bugarski, rumunjski, španjolski, kineski i engleski jezik.

Sudjelovao je, među ostalim, na sljedećim pjesničkim festivalima: Poetry International, Rotterdam, 2009., Waves of poetry, Varšava, 2009., Curtea de Arges poetry nights, Bukurešt i Curtea de Arges, 2011., Beijing Poetry Festival, Peking, 2011., Chapbook Festival, New York, 2012., Maintenant Croatia, London, 2012., i Voix Vives, Sete, 2014.

Objavio: *Naša druga imena* (poezija, 1994, 2013; nagrada Goran za mlade pjesnike 1994); *Noć na asfaltu* (poezija, 1996; nagrada Zdravko Pucak); *Snimke zemaljskih uzdaha* (poezija, 1997, 2010); *Anđeli u koroti* (poezija, 2004, 2011); *Nepravilnosti* (poezija, 2007, 2014); *Koliko naju bo ostalo* (izabrane pjesme, 2009); *Goli* (priče, 2011); *Kad će doći Babilon* (poezija, 2013; nagrada Rikard Jorgovanić); *Warsaw, Warsaw* (izabrane pjesme, 2014).

Biblioteka Online

knjiga 78

Ivan Herceg

ANĐELI U KOROTI

© 2011 Ivan Herceg

© za elektroničko izdanje: Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, 2011, 2015

Izdavač

Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, Zagreb

Za izdavača

Aleksandra David

Urednici

Krešimir Pintarić
Dario Grgić

Fotografija

© Andre van der Veen / Fotolia.com

ISBN 978-953-7669-26-3 (HTML)

ISBN 978-953-345-003-2 (EPUB bez DRM)

ISBN 978-953-345-004-9 (PDF)

ISBN 978-953-345-005-6 (MOBI)

Prvo izdanje

Meandar, Zagreb, 2004.

Knjiga je objavljena uz financijsku potporu

Grada Zagreba i Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

